

Pelastuskoirien SM-joukkuekatselmus PEKO SAR 2006 järjestettiin Tikkakoskella Luonetjärven varuskunnan alueella.

Imasotakoulun alueella ilmatkin olivat loistavat Pelastuskoirien SM-joukkuekatselmuksen ajan. Ensimmäiset sadepisarat tippuivat loppukahvituksen jälkeen, kun joukkueet lähtivät kotimatalle. Vaatteita ei tarvinnut kuivatella ja koirakat saattoivat keskittyä suorituksiin täysin voimin.

Pelastuskoirat suorittavat normaalisti kokeet hyväksyty tai hylätty periaatteella, mutta joukkuekatselmuksessa jaetaan pisteitä erojen saavuttamiseksi. Eri tilanteita arvioidaan ja joukkueet eivät tiedä etukäteen, mitä tehtäviä tulee vastaan ja mitkä osiot arvostellaan. Ihmisen löytäminen etsinnän tuloksena on tärkeintä ja se painottui myös arvosteluissa.

Luonetjärven varuskunnan komendantti yliluutnantti Riku Tenhunen toimi katselmuksen suojelijana. Järjestäjänä toimi Suomen Rottweileryhdistys r.y:n Keski-Suomen alaosasto ja Finnish Working Rottweiler Club. Ylituomarina toimi Jouko Peuhkuri, tuomareina Eija Koistinen, Matti Koistinen, Jorma Suni ja Timo Heiskanen.

Pienellä porukalla järjestäjät toteuttivat katselmuksen Vapepan (vapaaehtoinen pelastuspalvelu) toimintaperiaatteiden mukaisesti. Samaan ajankohtaan sattunut rottweilereitten Kello- ja mestaruuskisat ja Finnish Working Rottweiler Clubin koulutustilaisuudet vähensivät muutenkin vähälukuista joukkoa. Koetoimitsijana toimi Erkki Karvinen (SRY K-S:n ao:n pelastuskoiravastaava ja Vapepa-johtaja etsinnöissä). Työryhmänä toimivat Sares pelastuskoirien koulutusryhmästä koostuneet ratamestarit. Avustajina ja maalmiehinä toimi eri palveluskoirayhdistysten jäseniä Keski-Suomesta ja aina Kuopiosta saakka. Suuri kiitos onnistumisesta kuuluu kaikille toimijoille ja osallistuneille.

Peko Sar 2006 rakentui teeman 'Lost - in Luonetjärven varuskunta' ympärille. Kaikista tehtävistä, joita joukkueilla teetettiin maastossa, löytyy esimerkki todellisesta tilanteesta. *Joukko elämysmatkailijoita oli tehnyt pakkolaskun varuskunnan alueelle aiheuttaen lisää tuhoa. Pelastuneet hävisivät sekavassa mielentilassa alueelle.*

Päällystökerholle perustettiin Vapepan johtokeskus (joke). Varuskunnan virka-apuosasto sai yllätyshälytyksen tehtävään, johon kuului onnettomuusalueen piiritys ja vartiointi. Varuskunnan virka-apuosasto koostuu varusmiehistä ja on valmiudessa 24 h vuorokaudessa.

Havaintoja tulvi etsinnän johtokeskukseen viikonlopun aikana. Pelastuneiden ja paikallisen Sares – pelastuskoirien koulutusryhmän oli kutsuttava Suomen pelastuskoiraryhmät apuun.

Pelastuskoiraryhmiä oli alun perin ilmoittautunut kymmenen ja järjestelyt suoritettiin sen mukaisesti. Pelastuskoirien ryhmänjohtajakurssin käyneitä ryhmänjohtajia ei ollut riittävästi saatavilla, joten viisi ryhmää joutui perumaan osallistumisensa. Oulun seudulta entinen aluevastaava oli lähtenyt ryhmänjohtajaksi, mikä oli hatun noston arvoinen asia. Viidellä ryhmällä, kymmenen sijaan, oli useampia tehtäviä. Se ei sinällään haitannut, vaan antoi perusteellisemman kuvan koirien ja ohjaajien tasosta. Etsintätehtävien ohella kaikilla saatiin testattua hallinta- ja ketteryysoso. Vapepan joukkojen johtamisen toimintamalli on joustava ja elävä tilanteen mukaan. Muutokset saatiin joustavasti sovitettua järjestelyihin ja voimme toimia aikataulun mukaan.

Perjantaina perustettiin esikuntakompanian kentän viereen etsinnän johtopaikka (ejopa) ja majoitettiin ryhmät läheiseen metsään telttamajoitukseen. Ryhmät valmistautuivat tehtävään ja ryhmänjohtajat kutsuttiin ejopaan yksitellen saamaan vapepa-johtajalta illan tehtävän. Ryhmän jäsenet saivat viestipäälliköltä radiot (vfh 160 mhz:n käsiradiot, entiset poliisin ja pelastuslaitoksen taajuudet, jotka ovat nyt valtakunnallisesti SPR:n koordinoimassa käytössä). Perjantain tehtävien pääratamestarina toimi Sampo Kallunki ja tehtäväläalueiden ratamestareina Päivi Kinnunen ja Tuukka Vaajavirta. Suunnistus- ja kartta-tehtävät hoiti Mika Luostarinen, viestipäällikkönä toimi Timo Keskinen.

Ryhmien tehtävänä oli siirtyä autopartiona kartalle merkattuun pisteeseen, jossa ryhmä sai lisäohjeet. Kartassa oli muitakin pisteitä merkattuna ja, jos ei tehtävän antoa kuunnellut ja kirjoittanut muistiin riittävän tarkasti, oli seurauksena, että ryhmä saattoi jalkaantua ja aloittaa suunnistustehtävän ottamatta radiolla yhteyttä ejopaan. Etsintätilanteissa ei saa

Joukkueet

olettaa eikä arvailla mitään, vaan on toimittava annettujen ohjeiden mukaan ja kysyttävä johdolta lisäohjeita.

Uusien havaintojen perusteella ryhmät jatkoivat autopartiointia ja antoivat johdon pyynnöstä sijainti ja paikkatietoja johdolle. Ryhmät saapuivat onnettomuuspaikalle, missä oli auto ajanut tieltä ulos ja uhri oli tiedottomana tien laidassa. Ryhmänjohtajan tehtävänä oli johtaa ryhmänsä oikeaan kohteeseen ja johtaa painelu-puhalluselvitys uusien sääntöjen mukaan, suorittaa avun hälyttäminen, tarkistuttaa lähipusikot ja auto. SPR antoi palautteen heti toimintapaikalla. Elvytystilanne saattaa tulla koska vain ja paikasta riippumatta vastaan. Elvytystaito on erittäin hyödyllinen ja on syytä myös ylläpitää taitoa. Jatkuva harjoittelu pari kertaa vuodessa olisi erittäin suotavaa mm. hälytysryhmään kuuluvalla henkilölle. Uusi ohjeistus tuli voimaan tämän vuoden helmikuussa ja nyt on hyvä aika kaikkien tutustua ja kerrata ohjeistus. Lisätietoa löytyy Punaisen Ristin sivuilta, kertoo Mikko Salmenkangas Punaisen Ristin Jyväskylän osaston ensiapuryhmästä. Elvytyksen jälkeen piti antaa uuden karttajärjestelmän mukainen paikkatieto.

Seuraavaksi kenttäjohto määräsi koirakot kolmen lähialueen tarkastukseen onnettomuusristeyksen eri puolille. Koirakot suorittivat tienvarren molempien puolien tarkastukset. Ensimmäisellä alueella oli kävelevä henkilö ja kaksi muuta henkilöä maastossa ja betonirakennelmassa. Toinen alue oli aidan ja teiden välissä oleva aukkohakkuu ja vesitornin ympäristö sekä ilmalavontatorni. Henkilöitä oli kaksi, joista yksi aidan vieressä ja toinen iv-tornin ensimmäisellä tasanteella. Kolmas alue oli metsäsaareke ja lopussa rakennusryhmä. Henkilöitä kolme, joista yksi oli maastossa, yksi perunakellarin yläosassa ja toinen katoksessa.

Ryhmänjohtajan tehtävänä oli pitää yhteyttä radiolla kenttäjohtoon ja johtaa ryhmänsä radion välityksellä. Radion käyttö ryhmän sisäisessä tiedonkulussa ja yhteydenpito johtoon otettiin myös huomioon ryhmien arvosteluissa.

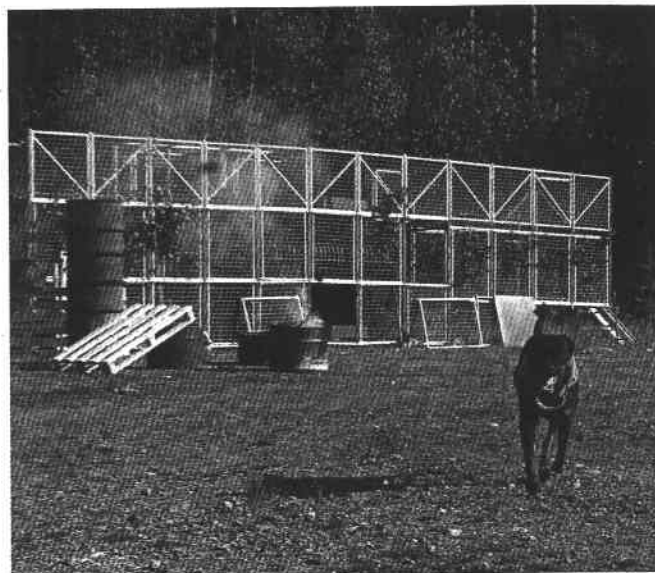
Lauantaina ryhmänjohtajat kutsuttiin jälleen ejopaan käskytykseen. Osa koirakoista aloitti hallinta- ja ketteryysosion uusien sääntöjen mukaisesti. Ratamestarina hallintaosiossa toimi Milla Rantamäki, tuomarina Eija Koistinen ja ratamestarina ketteryysosiossa toimi Jari Kinnunen, tuomarina Jouko Peuhkuri.

Samaan aikaan suoritettiin palo-alueella lohkojen A ja B tarkastukset. Lohkolla A toimi ratamestarina Erkki Karvinen, tuomarina Timo Heiskanen, lohkolla B ratamestarina Tia Mynttinen, tuomarina Jorma Suni.

Onnettomuusalueen ydin eli lohko A suoritettiin pelastuslaitoksen sammutustöiden jälkeen järjestyksessä sektoreittain. Alueella oli paloja, savua ja sireenien ääntä. Punaisen Ristin ensiapuryhmä toimi pelastuslaitoksen raivausyksikön kanssa keskeisellä alueella. Lohko A:n tarkastus tapahtui kauko-ohjauksella niin, ettei ohjaaja voinut kiertää alueella.

Tehtävän A jälkeen koirakko alistettiin virka-apuosastolle. Varuskunnan sotilaspoliisi antoi koirakolle tarkistettavaksi ympäröivän metsän, joka oli myös virka-apuosaston piirittämä ja vartioima. Varuskunnan, lentopelastuksen ja pelastuslaitoksen palo- ja pelastusradalle oli lisätty esteitä ja piiloja Sares -ryhmän toimesta. Koirien tarkastettavaksi oli asetettu erilaisia piiloja, joiden tarkoitus oli testata koiran ilmaisuja ja uhrin paikannusta sekä ylhäältä alaspäin että alhaalta ylöspäin.

Sokkeloisessa häkissä oli tarkoitus pyrkiä varmistamaan uhrin sijainti (kolme kerrosta jaettuna osiin, joissa oli erisuuntaisia putkia ja esteitä). Drakenin ohjaamo oli ylhäällä maasta ja koira joutui kiipeämään luiskaa pitkin ylös ja nousemaan konetta vasten nähdäkseen hyttiin. Koiralla oli myös mahdollisuus mennä ilmanottoaukon kautta koneen uumeniin. Palaneessa matkustajakoneessa, rengaskasassa ja vajassa oli myös uhreja. Koirat tutkivat myös asuntopaloja simuloivan kontin, johon koirat hakeutuivat hyppäämällä sisälle pimeään, nokiseen, savulle haisevaan konttiin.

Yhteistyötä

Ryhmänjohtajan tehtävänä oli avustaa ja ohjeistaa koirakkoa tarkkailemalla koiran merkkauksia, liikkumista alueella ja merkata näytön jälkeen löydetty henkilöt. Lehdistö ja katsojat aiheuttivat myös oman (myös tositilanteissa) paineensa koirakon toimintaan.

Joissakin tapauksissa ryhmänjohtajan toiminta nousi merkittävään asemaan yhteistyössä ohjaajan kanssa ja koirakon tunteuksessa onnistuneeseen osasuoritukseen.

Lohko B tarkastettiin lohko A:n ja piirittäjien välisellä alueella ja siellä oli kaksi henkilöä, joilla oli erasteisia vammoja.

Sunnuntaina aloitettiin ejopasta uusilla tehtävillä. Maavainuosuudessa ratamestarina toimi Risto Lehtoranta, tuomarina Matti Koistinen. Ilmavainuosuudessa ratamestarina Tuukka Vaajavirta, pariarvosteluna tuomareina Timo Heiskanen ja Jorma Suni. Esine-etsinnässä ratamestarina Sampo Kallunki, tuomarina Eija Koistinen. Käskytyksessä kerrottiin ryhmänjohtajille tulevista tehtävistä. Ryhmänjohtajan tuli määrätä koirakko alueelle, jolla *havaintojen perusteella oli liikkunut tai liikkuu henkilö* (suhteellisen tuore havainto siis, yksi henkilö maastossa, maavainu). Koirakko alueelle, jossa *on nähty henkilö tai henkilöitä* (ajankohta avoin, useita henkilöitä samalla alueella, ilmavainu). Koirakko *lähialueelle, josta on aiemmin löytynyt jotain ja suoritetaan alueen jälkitarkastus* (lopputarkastus, uudelleen tarkastus tai lisätarkastus, esine-etsintä). Jos tehtävää ei kirjoittanut ylös ja miettinyt tarkasti ja suorittanut johdolta lisäkysymyksiä tai tarkennuksia, oli vaarana sortua olettamuksiin ja arvioida tehtävään sijoitettavat koirat virheellisesti.

Pelastushaku-radalta löytyi hiökkädyy-
niä, poteroita, metsää, ryteikköä, suota.
Henkilöitä oli kolme. Yksi oli peitettynä
'maan alle', toinen ojassa laatikossa, kol-
mas metsässä. Alueen monipuolinen kum-
puileva maasto tarjosi juoksuautoineen
lukemattomia mahdollisuuksia piiloutua.

Esine-etsintä suoritettiin noin viisikym-
mentä kertaa seitsemänkymmentä metriä
rantaan rajoituvalla alueella. Kolme käyt-
töesineitä oli löydettävänä.

Maavainuosuuteen koirakko lähti noin
sata metriä pitkältä janalta, joka oli mer-
kattu tien varteen. Koirakoille oli annettu
etsintälohkot, jonka rajoja ei saanut ylit-
tää. Työskentelysyvyys oli kaksikymmentä
metriä. Jälki oli saman kaavion muotoon
tehty. Jälki oli noin kilometrin pituinen.
Jäljellä oli neljä käyttöesineitä ja jäljen
lopussa takki. Maavainu osuudessa ryh-
mänjohtajan tehtävänä oli olla koirakon
apuna viestittäjänä ja suunnistajana.

*Henkilöitä ei jäljen lopusta löytynyt,
joten ilmeisesti vielä kadoksissa olevat
ovat entisiä aluevastaavia, kun jäljelle oli
jäänyt vain **tyhjä takki...***

Voittajajoukkue, kultaa, Pirkanmaan
Pelastuskoirat, ryhmänjohtaja Aki Lam-

Tapahtumaa valmistelemissa.

pinen, Minna Hildén, Minna Knuuttila,
Harri Kuusisto

Toinen ja hopeaa, Pohjois-Karjalan Pe-
lastuskoirat, ryhmänjohtaja Kimmo Saira-
nen, Pertti Karjalainen, Lea Kilpeläinen,
Minna Piironen

Kolmas ja pronssia, Oulun Seudun Pe-
lastuskoirat, ryhmänjohtaja Jarmo Martis-
kainen, Johanna Marttila, Riitta Pääkkö

teksti Erkki Karvinen
kuvat Mikko Salmenkangas
tulokset www.sares.fi

